

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни
підготовки спеціаліста, магістра
галузі знань 0601 «Будівництво та архітектура»
напряму 6.060101 «Будівництво»
спеціальності:

7.06010101, 8.06010101 «Промислове та цивільне будівництво»,
7.06010103, 8.06010103 «Міське будівництво та господарство»

(шифр дисципліни за ОПП _____)

Стандарт чинний з дати затвердження

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: «Охорона праці та безпека життєдіяльності»

РОЗРОБНИК: к.т.н. асистент Скрипник О.С.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ (Хворост М.В.)

“ 20 ” вересня 2014 р., протокол № 5

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ () “ 29 ” 12 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою
факультету «Містобудівельний»

/ Голова ради (Рищенко Т.Д.)

« 29 » 2014 р., протокол № ...

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом
без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Скрипник О.С. , 2014 рік

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста та магістра напряму підготовки 6.060101 «Будівництво», спеціальності: 7.06010101, 8.06010101 «Промислове та цивільне будівництво», 7.06010103, 8.06010103 «Міське будівництво та господарство».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і практичні основи управління охороною праці в умовах будівельних підприємств, методи запобігання та захисту працівників від дії небезпечних та шкідливих умов праці на будівельних підприємствах.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
«Безпека життєдіяльності»	Виконання розділу дипломного проекту «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях»
«Основи охорони праці»	
«Цивільний захист»	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Організація безпечних умов праці на будівельних майданчиках.

ЗМ 2. Спеціальні розділи охорони праці в будівництві. Пожежна безпека у галузі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців (спеціалістів та магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у будівельній галузі.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі» є забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах будівельної галузі господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні поняття в галузі охорони праці;
- основні законодавчі та нормативно – правові акти про охорону праці в галузі будівництва;
- організацію охорони праці в будівельних установах;
- гігієнічну класифікацію умов праці;
- санітарно-гігієнічні вимоги до виробничих приміщень;
- засоби і методи забезпечення оптимальних умов праці;
- систему заходів безпечної експлуатації електроустановок;
- основні поняття пожежної безпеки;
- організацію робіт з пожежної профілактики в будівництві.

вміти:

- визначати вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці;
- організовувати навчання, інструктажі з охорони праці зі співробітниками;
- організовувати розслідування нещасних випадків на виробництві;
- організовувати роботу служби охорони праці на будівельних підприємствах;
- вести документацію та оцінювати ефективність роботи з охорони праці;
- оцінювати санітарно-гігієнічні умови праці в виробничих приміщеннях;
- розробляти заходи до поліпшення стану виробничого середовища та зниження напруженості праці;
- оцінювати безпечність обладнання та робочих місць за окремими чинниками;
- визначати напрями та заходи щодо профілактики та попередження травматизму під час виробничого процесу;
- визначати фактори пожежної небезпеки;
- визначати вимоги щодо обладнання навчальних приміщень засобами гасіння пожеж та автоматичної пожежної сигналізації.

мати компетентності

у науково-дослідній діяльності:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях.

у технологічній діяльності:

- обґрунтування і розробка безпечних технологій (в галузі діяльності);
- участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві.

в організаційно-управлінській діяльності:

- впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці;
- здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій;
- здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі.

у проектній діяльності:

- розробка і впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.

у педагогічній діяльності:

- розробка методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці.

у консультаційній діяльності:

- надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
- готовність контролювати виконання вимог охорони праці в організації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 36 годин / 1 кредит ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

МОДУЛЬ 1 «Охорона праці в галузі»

Змістовий модуль 1. Правові та організаційні питання охорони праці.

Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці.

Тема 2. Безпека при роботах «нульового циклу».

Тема 3. Організація безпечних умов праці на будівельних майданчиках.

Тема 4. Електробезпека на об'єктах будівництва.

Змістовий модуль 2. Спеціальні розділи охорони праці в будівництві.

Пожежна безпека у галузі.

Тема 5. Вимоги безпеки при монтажних роботах та експлуатації вантажопідйомних механізмів і такелажних пристроїв.

Тема 6. Безпека при роботі вантажопідйомних кранів.

Тема 7. Протипожежний захист та пожежна безпека на будівельному майданчику.

Тема 8. Вибір і розрахунок такелажних засобів.

Індивідуальні завдання: контрольна робота (для заочної форми навчання)

3. Рекомендована література

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
5. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
7. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
10. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
11. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.
12. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
13. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
14. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.

15. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
16. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
17. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
18. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
19. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008.

Основна література

1. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
2. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
3. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
5. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.

Додаткова література

1. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третьякова, К. К.Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: “Лібра”, 2009 – 437 с.
2. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.
3. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
4. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.
5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. –

К.: Каравела, 2004. – 408 с.

6. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці»/ В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Л. А. Васьковець та ін.; За ред. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. — 348 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держгірпромнагляду.
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.iacis.ru> - Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
7. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
8. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
9. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
10. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні опитування, контрольні роботи (для заочної форми навчання), екзаменаційні білети.

АНОТАЦІЯ

Охорона праці в галузі

Мета: формування у майбутніх фахівців (спеціалістів та магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у будівельній галузі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і практичні основи управління охороною праці в умовах будівельних підприємств, методи запобігання та захисту працівників від дії небезпечних та шкідливих умов праці на будівельних підприємствах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

- ЗМ 1. Організація безпечних умов праці на будівельних майданчиках.
ЗМ 2. Спеціальні розділи охорони праці в будівництві. Пожежна безпека у галузі

ABSTRACT (ANNOTATION)

Labour protection in the industry

Purpose: formation of future specialists (specialists and masters) mind-tions and competencies for effective management of occupational safety and health and working conditions, taking into account scientific and technological progress and international experience, as well as awareness of the indissoluble unity of a successful career with the strict observance of all safety requirements in the construction industry.

A subject of study are the theoretical and practical foundations of labor protection management in terms of construction companies, methods of prevention and protection of workers from exposure to hazardous and harmful working conditions on construction companies.

Program of the discipline consists of the following content modules (CM):

CM 1. Organization of safe working conditions on construction sites.

CM 2. Special sections of labor protection in construction. Fire safety in construction

АННОТАЦИЯ

Охрана труда в отрасли

Цель: формирование у будущих специалистов (специалистов и магистров) умений и компетенций для обеспечения эффективного управления охраной труда и улучшения условий труда с учетом достижений научно-технического прогресса и международного опыта, а также в осознании неразрывного единства успешной профессиональной деятельности с обязательным соблюдением всех требований безопасности труда в строительной отрасли.

Предметом изучения учебной дисциплины являются теоретические и практические основы управления охраной труда в условиях строительных предприятий, методы предотвращения и защиты работников от воздействия опасных и вредных условий труда на строительных предприятиях.

Программа учебной дисциплины состоит из следующих содержательных модулей (СМ):

СМ 1. Организация безопасных условий труда на строительных площадках.

СМ 2. Специальные разделы охраны труда в строительстве. Пожарная безопасность в области